

Jean-Dominique Bauby (vert. Rita Buenting): 'Vlinders in een duikerspak.' Uitgeverij Element, Naarden 1999 ISBN 9056890425 Vert. van: Le scaphandre et le papillon (Locked in syndroom/beroerte/CVA)

Soort ziekte: beroerte, coma, Locked-in syndroom.LIS

Stijl: Goed en mooi geschreven. In korte hoofdstukken neemt Jean- Dominique je mee door zijn dag, in zijn wereld.

Over de schrijver: Jean Dominique Bauby was journalist en werkte als hoofdredacteur voor het maandblad 'Elle'. Hij werd 43 jaar en stierf in 1993.

Korte samenvatting: Jean-Dominique Bauby was 43 jaar toen hij getroffen werd door een beroerte en in coma geraakt. Na 2 maanden ontwaakte hij. Hij heeft dan ook het locked-in syndroom, dat hij vergeleek met opgesloten zitten in een duikerspak. Hij werd een kasplant, maar met een helder verstand. Hij kon alleen via zijn linkerooglid (knipperen) communiceren, het rechter was vastgeplakt. Toch 'schreef' hij dit egodocument door via knipogen te dicteren met behulp van een alfabetkaart. En zijn verhaal raakt je hij is een schrijverstalent. Een bijzonder grote prestatie gezien de manier waarop 'geschreven' werd. In zijn boek staan gedachten, herinneringen, ontmoetingen, over verblijf binnen de gezondheidszorg en natuurlijk ook mindere momenten. De vlinders uit de titel verwijzen naar zijn gedachten. Twee dagen na het uitkomen van zijn boek, overleed Jean-Dominique Bauby. Hij weet dan nog wel dat zijn boek door critici wordt beschouwd als een meesterwerk.

Verfilming: 'The diving bell and the butterfly.' Het waargebeurde verhaal van de Franse Elle hoofdredacteur Jean-Dominique Bauby die door een beroerte volledig verlamd raakt. Van carrièreman en vader verandert hij in een kasplantje. Het enige dat hij nog kan bewegen is zijn linkeroog. Bauby weigert echter op te geven; hij leert te communiceren door te knipperen, en weet zo vanuit zijn ziekbed een boek te schrijven.

Wat viel op: De machteloosheid, het schrijnende van de situatie waarin een L.I.S. patiënt in zit. De (galgen)humor, de vele zaken waar afstand van moet worden gedaan, de afhankelijkheid. En daarnaast de ongelofelijke kracht van Jean-Dominique. Dat dit ook een ervaringsboek over L.I.S. is uit Frankrijk.

Citaten: pag. 20 'De ene dag vind ik het grappig dat ik op mijn vierenveertigste jaar gewassen word als een zuigeling....de volgende dag vind ik het uiterst pathetisch en rolt er een traan in het scheerschuim dat een ziekenverzorger over mijn wangen uitsmeert...

Pag. 21 Als ik dan toch moet kwijlen, kan ik dat net zo goed in kasjmier doen..

Pag. 36 'Natuurlijk ontsieren wij het landschap. Ik weet heel goed wat voor gêne wij oproepen als wij, stijf en stil, door een groep minder misdeelde zieken worden bekeken.

Pag. 122 'Door de ritssluiting van het gordeltasje heen zie ik de sleutel van een hotelkamer, een metrokaartje en een in vieren gevouwen biljet van honderd francs, als voorwerpen die via een ruimtesonde naar de Aarde zijn gestuurd om de cultuur op het gebied van wonen, transport en handel bij de Aardbewoners te bestuderen. Dat schouwspel laat mij ontredderd en in gepeins achter. Zijn er in de kosmos sleutels om mijn duikerspak te ontgrendelen? ...

Recensie: <http://bibliofilos.blogspot.com/2006/10/jean-dominique-bauby.html>
Het boekje stond me al enige jaren aan te kijken, maar na het lezen van de flaptekst en enkele recensies verwachtte ik een hoog kwijlgehalte en een lage literaire kwaliteit. Na lezing moet ik mijn mening echter herzien.

‘Vlinders in een duikerspak’ is poëtisch geschreven en raakt tot op het bot.

‘Waarover schrijft een man die niets meer kan beleven? Over de reizen die hij met zijn geest maakt: naar verre oorden en herinneringen die hij koestert. Over de geur van patat. Over de mensen van wie hij houdt en die van hem houden. Over muziek, literatuur en tv-documentaires.’

...Het verhaal beklemt, ontroert, fascineert, maar most of all: werpt je terug naar wat er nu werkelijk toe doet. De kleine dingen die je zo gemakkelijk vergeet. Een glas wijn drinken. Een heerlijke maaltijd. Een natuurwandeling. Zingen. Een bladzijde omslaan. Dansen. Van een warm bad genieten. Terwijl je dit boek leest bekruipt je de gedachte: ‘Ik heb het zo slecht nog niet, ik was vergeten hoeveel geluk ik zelfs heb en dat relativeert sterker dan menig wijsgeer of verlichte geest kan doen.’